

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

4 Vtrùm propositum aliquando habeat vim voti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

non postulabat. Et cap. Cùm dilectus. 6. eodem requiritur *merus cadens in constantem virum.* cap. final. Qui clerici vel vouentes, &c. insinuat *imperium parentum non sufficere vt votum sit irritum.* Idem dicit Glossa ibidem de *imperio regio.* quia et si hæc metum aliquem cauent, non tamen grauem. Hoc intelligendum de simplici imperio, cùm nihil aliud mali timetur, quam breuis aliqua offensio, vt colligitur ex eodem cap. alioquin si timeatur perpetua offensio, vel mala tractatio, vel simul adsint preces importuna, sufficere tale imperium ad votum irritandum; quia gignet metum grauem. Sic intellige cap. 8. Puella 20. qu. 1. *Puella, quæ non coacta parentum imperio habitum suscepit, si postea nuptias elegerint, præuocantur.* vbi à contrario sensu insinuat non præuocari, si *coacta parentum imperio fecerint.*

19
Ad rationes.

Ad Primam rationem pro diuersa sententia: Nullus Canon id expressè statuit; quia fortè intercedit, vel numquam scripto editus est, sed sola consuetudine seruatus. sicut etiam nullus canon extat, qui matrimonium metu contractum statuat esse irritum; cùm tamen probabilius sit hoc esse ex decreto Ecclesiæ. Idem dicendum de matrimonio fidelis cum infideli: de quo etiam non est dubitandum quin Ecclesiæ statuerit vt sit irritum; quamuis Canon non reperitur.

Ad Secundam: Non ideò Deus censetur approbare iniuriam, quia acceptat tale votum; sicut nec approbat, dum acceptat iuramentum sic extortum.

Ad Tertiam, patet ex dictis.

Aduerte tamen, æquitatem naturalem postulare, vt huiusmodi vota facillè per Prelatos Ecclesiæ, nomine Dei, relaxentur: quamuis ob reuerentiam diuinæ Maiestatis, seposito Ecclesiæ decreto, solui non possint propria auctoritate. posito tamen Ecclesiæ statuto, quo talia vota reddit irrita, Deus illa non acceptat; & sic nullam obligationem inducunt.

DUBITATIO IV.

Vtrum propositum aliquando habeat vim voti.

20
Propositum persequendum.

Pludanus in 4. d. 38. quæst. 1. conclus. 3. dicit *propositum æquipollere voto simplici in vno casu, nempe quando quis intrat Religionem cum proposito perseuerandi, & Deo perpetuò famulandi.* Idem tenet D. Antoninus 2. par. titul. 11. cap. 2. in principio. In eadem sententia sunt ferè omnes Canonistæ: ex quibus plerique putant tale propositum cum susceptione habitus habere vim voti solemnis, vt refert Siluest. v. Religio 1. q. 8. & D. Antoninus supra.

Probatur Primò, Ex cap. Statuimus, 23. de Regularibus, vbi Gregorius IX. ait, *Novitios posse liberè ad priorem statum intra annum redire, nisi emitteter appareant, quod tales absoluitè voluerint vitam mutare, & in Religione perpetuò Domino seruire.* & cap. Consulti. 20. eodem titulo Innoc. III. consultus sic respondet: *Licet super hoc senserint diuersi diuersa; nos tamen credimus distinguendum, Vtrum is qui conuertitur, proposuerit absoluitè vitam mutare, vt sic in habitu regulari omnipotenti Deo de cetero famuletur; An conditionaliter experiri obseruantiam regularem, vt ita demum si intra annum de*

placuerit, proficiatur Ordinis disciplinam, aut fortè si non placuerit, moribus emendatis ad statum reuertatur pristinum. In primo casu debet, vt regulariter viuat, ad laxiorem saltem regulam pertransire.

Secundò, Qui contra propositum tale facit, inconstans est in re magni momenti: ergo peccat, ac proinde tenebatur in proposito perseuerare.

Tertiò, Quòd habeat vim voti solemnis, probari videtur ex cap. Beneficium, de Regul. in Sexto, vbi dicitur, Beneficium eius, qui ingressus est annum probationis, posse alteri dari, *si constet, absoluitè voluisse vitam mutare:* at non daretur alteri, nisi ipse putaretur professus.

Verùm contraria sententia, scilicet non sufficere propositum, sed requiri vterius promissionem, est ferè communis Theologorum, eamque tenet D. Thomas hoc loco art. 1. Bonauent. in 4. d. 38. art. 1. q. 1. Richardus eadem dist. qu. 3. circa tertium princip. Abbas in cap. Litteraturam, de voto & voti redempt. Angelus, Votum 1. qu. 7. Siluester, Votum 1. q. 2. & Religio 5. q. 8. Nauarr. cap. 12. n. 26. & passim recentiores.

21
Præter propositum requiritur promissionem.

Probatur Primò, Ex Scripturis, quæ apertè indicant, obligationem votorum, nasci ex promissione, Deut. 23. *Cùm votum voueris Domino Deo tuo, non tardabis reddere. si nolueris polliceri, absque peccato eris.* Et infra: *Facies sicut promisisti.* Eccles. 5. *Si quid uouisti Deo, ne moreris reddere: displicet enim ei infidelis & stulta promissio.* nusquam dicit *propositum* obligare, sed promissionem.

Secundò, Probatur ex cap. Litteraturam, vbi dicitur, *eum, qui ultra propositum mutande uitæ non est progressus in voto, non teneri.*

Tertiò, Votum importat quamdam obligationem sui erga alterum: atqui homo non solet se alteri obligare solo proposito, sed promissione: nisi enim ad propositum accesserit promissio, non putat se alteri obstrictum. Confirm. Quia sicut imperando obligat quis alterum sibi, & ordinat quid ab ipso erga se fieri velit; ita promittendo obligat se etiam alterum, & indicat quid à se alteri fieri velit.

Quartò, Nemo seipsum obligat nisi intendat seipsum obligare: quamuis nec intentio sufficiat: atqui solo proposito faciendi aliquid non me intendo obligare: ergo non habet vim voti.

Quintò, Quia Concilium Tridentinum sessione 25. cap. 15. & 16. concedit nouitiis annum probationis, & toto illo tempore vult illos manere liberos, vt si putent disciplinam sibi non conuenire, liberè possint egredi: ergo solo proposito non censet hominem astringi.

Ad Primum Respondeo, Illos Canones intelligendos de proposito, quod sit animo vouendi, & se obligandi; etiam si exterius verbis vel nullis, vel nullam voti speciem præ se ferentibus fuerit expressum: vt cum quis dicit, Domine, ego hinc perpetuò volo tibi seruire, intendens se Deo obligare. Colligi id potest ex illa distinctione, quæ habetur dicto cap. Consulti: nisi enim quis hoc modo proposuerit vt simul tacitè uouerit, non videtur omnino absoluitè proposuisse; quia aliàs semper est aliqua saltem tacita conditio, nempe nisi animum mutare contigerit. Alij respondent (& eodem recidit) agi de proposito, quod promissione seu voto firmatum est.

22
Ad argumenta Intellectus Canonum.

Propositum intentione vouendi expressum.

Dici etiam potest, Olim ex vsu Ecclesiæ susceptionem habitus cum absoluto proposito mutanda

tandæ vitæ factam, habuisse vim voti simplicis. Dupliciter enim habitus suscipiebatur. Primò, Animo experiendi; & tunc liberè poterat resilire. Secundò, Non animo experiendi, sed perpetuò manendi; & tunc censetur se tacitè obstringere saltem voto simplici. tale enim votum isti susceptioni habitus erat annexum: vnde non poterat redire ad sæculum, sed tenebatur regulariter vivere; ita tamen vt possèt transire ad regulam laxiorem, vt colligitur ex cap. Consulti. Postea tamen ille mos est abolicus, & Canones vtrisque vsque ad professionem liberum esse voluerunt, nisi votum expressum interuenisset; vt patet cap. Litteraturam. 3. de Voto. & cap. Qui post votum. 5. eodem, in 6. Habuisse id vim voti simplicis tantum, non autem professionis, vt plurimi DD. Canonum tenuere, docet egregiè Panor. in d. cap. Consulti. 22. de Regular. numer. 3. citans pro eadem sententia Cardinalem Zabarell.

Inconstan-
tia.

Ad Secundum Respondeo, Esse aliquam inconstantiam, si absque vlla causa, sola animi leuitate propositum mutet: sed hæc inconstantia non est nisi venialis. Si autem aliqua ratione nitaris, vt quia fentis incommoda, &c. non est propriè inconstantia, nec vllum peccatum: nemo enim tenetur persistere in bono, quantumuis illud magnum sit, ex solo proposito; sed vt teneatur, debet aliunde ad illud esse adstrictus; v.g. præcepto, promissione, contractu. vide infra libro 3. cap. 6. dub. 6.

23 Ad Tertium, Ex eodem illo cap. colligi potest, illud propositum in Nouitio non habere vim professionis; quia distinguitur à professione tacita & expressa; sic enim ait Pontifex: *Beneficium Nouitij intra annum probationis nõ esse alteri conferendum, nisi ipsi accedat assensus, aut cõset quod vitam voluerit absolute mutare, vel professionem expressam fecerit, vel scienter habitum receperit professorum.* Vnde dico cum Panormitano in e. Litteraturam, ibi agi de proposito, quod voto simplici firmatum est, vel cum susceptione habitus habet vim voti simplicis, vt dictum est. qui enim cum tali proposito habitum suscipit, cum tacito voto se obstringat, videtur beneficio renuntiare: & ita permittit Pontifex vt alteri confetatur.

24
Mutatio
boni pro-
positi.

Obiici etiam potest cap. 4. Qui bona. 17. qu. 1. vbi dicitur, *Qui bona agunt, si meliora agere deliberant, & post deliberata non faciunt; licet in bonis prioribus perseuerent, in conspectu tamen Dei ceciderunt ex deliberatione.*

Respondeo, Inde non sequi, propositum melioris boni habere vim voti, sed vt summum inducere aliquam obligationem, etsi non grauem: non enim qui tale propositum deserit, idcirco dicitur cadere coram oculis Dei, quod peccet mortiferè, nam etiam qui venialiter peccat, cadere dicitur, iuxta illud, *Septies in die cadit iustus: & iustus si ceciderit, non collidetur.* Addo etiam, dici cadere vel retrocadere (de quo ibi propriè agitur) qui perfectiora exercitia deserit, quamuis id sine peccato faciat, vnde ex illo loco non potest colligi in ea re commissum esse vel peccatum veniale. vide Gregorium Homilia 3. in Ezech. sub finem, vbi paulò aliter habetur quàm hic à Gratiano refertur, nec dicit Gregorius tales cadere absolute, sed cadere in deliberatione. Hic, inquit, ante iudicia humana stare videntur in opere, sed ante omnipotentis Dei oculos ceciderunt in deliberatione: nimirum quia

recesserunt animo à perfectioribus, quæ proposuerant: qui excessus absque peccato fieri potest, quando aliqua causa subest.

Ex dictis patet, cum multa in voto reperiantur, videlicet deliberatio, propositum boni operis, propositum vouendi, promissio, obligatio, solam promissionem esse votum; propositum & deliberationem esse quid præuium; obligationem, effectum.

Multa in
voto con-
sistunt.

DUBITATIO V.

Cuius virtutis actus sit votum.

D. Thomas art. 5.

Ratio dubitandi est, quia fiunt etiam vota Sanctis, quorum cultus non procedit à virtute religionis, sed dulia vel obleruantia. Deinde votum est promissio quædam: promissio autem vel est gratuita vel remuneratoria. promissio gratuita est actus liberalitatis, remuneratoria verò est actus gratitudinis.

25

Respondeo, & Dico Primò, Votum esse actum religionis, quando fit Deo. Probatur, Quia non promittimus aliquid Deo, vt ipsi inde aliqua utilitas proueniat, sicut promittimus homini: sed vt ipsum honoremus, & vt nos ipsos reuerentiã Dei in bono firmemus, vtrumque autem ad religionis virtutem pertinet. Confir. Quia omnis laus, quæ est in actu vouendi, ex hisce duabus causis pendet: idè enim laudabile est vouere, quia laudabile est Deum honorare, & eius reuerentiã se in bono proposito firmare.

Est actus
religionis
ob duas
causas.

Sed obscurum est quomodo Deus voto honoratur, præsertim si id quod vouetur, non sit cultus aliquis, v.g. sacrificium, hymnus, &c. sed aliquid ad alias virtutes pertinens, vt paupertas, castitas, obedientia, ieiunium, & similia, quæ nullum cultum præ se ferunt.

Quo modo
Deus hono-
retur voto.

Respond. Honoratur Deus ipso actu vouendi, Primò, Quia vouens, suo facto significat, ipsum habere cognitionem & providentiam rerum humanarum. Secundò, Testatur ipsum esse ad quem in angustiis sit confugiendum, & qui solus possit opem ferre. Tertio, Quia vouens, illa ipsa re quam vouet, intendit illum honorare, & gratum obsequium exhibere: etsi enim illa res non sit naturã suã cultus aliquis, strictè accepto hoc nomine; eò quòd per se non significet diuinam excellentiam, & nostram subiectionem; tamen in cultum assumi à nobis potest: nam possumus eo animo facere, vt testem nostram seruitutem & diuinum principatum. Sic ieiunium etsi nullum cultum præ se ferat, tamen assumi potest ad honorandum Deum vel Sanctum aliquem, & ab omnibus gentibus in hunc finem usurpatur. Idem dicendum de paupertate, castitate, & obedientia: quidquid enim scitur esse gratum Numini, potest fieri ad eius honorem, & ad suam testandam seruitutem. nam etsi facere aliquid præcisè quia gratum alteri, potius sit benevolentia quam honoris: tamen si facis hoc totum vt sic declares tuum obsequium & affectum seruitutis erga alterum, est honor & cultus. Vnde olim virgines Vestales in honorem Vestæ seruabant virginitatem; idque ea mente factum, erat idololatria. Quarto, Quia vouens intendit se reuerentiã Dei in bono proposito confirmare. Inter ceteras enim causas idèo vouemus

Deo